

locus amoenus

Pere Duran

Pou de glàc a Pal

Susanna Rafart

Hi ha viatges la bellesa dels quals no ens és donat de conèixer, a les noves generacions. Imaginem-nos una nit d'estiu, d'aire quiet i calorós, en un indret com aquest. Dos homes, potser tres, remouen amb capteniment les pedres i, del fons del pou, n'emergeix un aire gèlid. El glaç, a les fosques, extrema la seva fragilitat, mentre les ignotes forces del bosc tesen un silenci enigmàtic. Aquest glaç anirà, sota les estrelles, en carros lents, amb tota certesa, cap a Girona, per abastir les necessitats dels ciutadans; o bé, si els nostres homes han aconseguit de fer créixer el seu negoci, cap a Itàlia: la neu de les nostres muntanyes apai-vagarà la canícula de les belles estàtues. Imaginem la nit: no hi ha personatges shakespeareans desfermant amors i follies i jocs, perquè el bosc és discret i mediterrani.

Avui, al pou, s'hi accedeix per un camí, tocant a l'autovia que va de Banyoles a Girona, el mateix camí que porta al cementiri: un espai arquitectònic modern, lluny de la solemnitat de les antigues sepultures. Deixem el cotxe al servei dels morts i pugem a peu per un senderó amable lleugerament costerut. Ens endinsem entre matolls i alzines i des-pertem a una natura benigna que, ben segur, hem compartit amb avantpassats prehistòrics. El lloc em fa pensar en un fet especial: el camí imposa el to del passeig, ens situa en un ambient, i ens prepara a la descoberta. I de cop, ens trobem en una clariana protegida pels arbres, un espai íntim *que conté el túmul verdejant del pou ja segellat. Som a pocs metres de la carretera però estem protegits de la contemporaneïtat entre fulles seques.* Les activitats que van donar forma a l'indret es van deixar de fer vers el 1950. Empouar gel, de nit, fent-ne estibes entre la palla, és una feina d'insomnes. Queda ben poca cosa dels vells oficis, gairebé no hi ha catàlegs que ens els situïn. Les autopistes i la modernitat han preferit donar un altre relleu als mapes, ben diferent d'aquesta sina vegetal, immensa, que ofereix secretament allò que preserva. L'ofici de la poesia actua de manera semblant: té cura del llenguatge, en serva el sentit, encaua la memòria per a quan els éssers tindran set de coneixement. Mentrestant, els poetes i les poetes pitgen les paraules amb les mans, els donen forma, les doten d'un *significat intens en els seus pous de tinta*, tot esperant les necessitats futures. És un ofici antic, inútil, perquè les neveres industrials ja s'ocupen de fer agradable l'existència. Però qui sap si un dia caldrà tornar a la pacient i silenciosa tasca de recollir allò que es perd. Com els vells carreters, els poetes viatgen de nit, cerquen a les palpentes els mots que hauran d'explicar el món que els envolta.

l de Revardit